

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și administrațiunea :

Brașov, piața mare Nr. 22. „Gazeta“ iese
Miercuri, Vineri și Duminică.

Prețul abonamentului :

Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe
trei luni 2 fl. 50 cr. Teri esterne pe șase
luni 14 fr., pe un an 28 franci.

Să prenumere :

la poștele c. și r. și pe la dd. corespondenți.

Anunțurile :

una serie garmond 6 cr. și timbru de 30
cr. v. a. pentru făcarea publicare. — Scri-
sorii nefrancate nu se primesc. — Manu-
scripte nu se retrămită.

Anul XLVII.

Nr. 35.

Vineri 23 Martiu (4 Aprile)

1884.

Nou abonament la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Aprile st. v. se începe un nou abo-
nament, la care invităm pe onorații abonați,
amici și sprijinitori ai foiei noastre. Ne rugăm să ni
se arate adresele exacte precum și ultima poștă.

**Domnii noi abonați, și cari n'au achi-
tat costul abonamentului sunt rugați a
ne trimite banii său direct prin man-
dat postal, său prin Domnii, la cari au
subscris abonamentul.**

Prețul abonamentului, ce se poate trimite mai
ușor prin mandate postale, este :

pentru **Austro-Ungaria** cu posta : pe trei luni
2 fl. 50 cr., pe șase luni 5 fl.; pe un an 10 fl.

pentru **România** și alte țeri esterne : pe trei luni
7 franci, pe șase luni 14 franci, pe un an 28 franci.

Scrierile sunt a se adresa la Redacțiunea
„Gazetei Transilvaniei“ în Brașov.

Brașov 23 Martiu st. v.

Cetitorilor nostri le este cunoscut că
„Neue freie Presse“, organul de frunte al
Nemților centraliști din Austria, a fost publi-
cat imediat după faimoasa conferință a con-
sortiului frățietății din Pesta un articol ten-
dențios, în care se laudau ispravile cele mari
ale d-lui Tisza față de „Valachii miserabili și
servili.“

Acest articol conținea și următorul pasagiu :

„Națiunea valachă se află și astăzi totu
în starea aceea miserabilă, servilă, care deștep-
tase compătimirea împăratului Iosif, de și în
decursul timpului au trebuit să se schimbe
multe lucruri în mai bine. Românii sunt și
astăzi, poporul cel mai retrograd în des-
voltarea economică din Imperiu, rău nutriți,
nelucrători, fără bună stare, îndoiți nenorociți
prin izolarea lor dela viața publică.“

Limbajul acesta al Jidano-Maghiarilor
dela biroul de presă din Pesta ne-a fost indignat
în așa mare măsură încât n'amă voit să se
mânjimă colonele foiei noastre cu reproducerea
acelui articol. Și cu atât mai mult amă
trebuit să ne indignăm, când amă vedut,
că organul Metropolitului din Sibiu îl publică
în fruntea foii ca un fel de justificare pentru
conduita sa.

Abia trecură câteva zile și eată că „Neue
freie Presse“, rușinându-se de rolul ce l'a jucat
în serviciul biroului de presă jidano maghiar,
vine a corege aserțiunile din articolul memorat
scriind între altele în fruntea numărului său
dela 2 Aprile :

„Ce se atinge de conferința partidei (?) din
Pesta ne îndoiți cu temeinicie, că ar reprezenta
în realitate părerea tuturor Românilor în Un-
garia și Transilvania. Conferința a fost com-
pusă numai din arhiepiscopul Roman dela
Sibiu, trei deputați guvernamentali, mai mulți
judeși și notari regesci, vreo câțiva preoți, advocați s. a.
dependenți de guvern. Bate la ochi că afară
de arhiepiscopul Roman n'a mai fost nici un
episcop român la acea conferință.“

Foia vieneză arată apoi, că adunările electorale
din Timișoara și Sibiu au fost cu mult mai
bine cercetate și că s'au pronunțat pentru pro-
grama națională dela 1881 și ajunge la resul-
tatul, că atât Românii ardeleni cât și cei
din Ungaria nu se vor depărta dela această
programă și vor da încă mult de lucru d-lui
Tisza.

Luând act de această recunoștere a dia-
rului „Neue freie Presse“ avem firma convin-

gere, că Românii nostri toți în strinsă unire și
solidaritate vor ști să se țină sus drapelul ar-
borat la conferința națională din 1881 și că
astfel vor da probe lumei din întru și din
afară, că „Valachii“ nu sunt un popor ne-
mernic, ci au destulă putere de viață pentru ași
eluptă drepturile lor naționale.

Afacerea Csato-Grama.

După informațiile ce le avem, debutul
d-lor Csato-Grama în conferința Roman-Gall
a produs mare iritațiune în Blașiu și giur,
precum arată și corespondența de mai la vale.
Toți sunt îngrijați, fără deosebire de „său“, „opidan“
său „neopidan“, pentru că în pasul numiților
domni vedu o pornire nefastă pe calea conces-
siunilor ce se facu meru celor dela putere,
luându-se de bani buni toate amenințările lor.

Dioscurii, Castor și Pollux, cari au avut
misia de a salva buna reputațiune a Blașiuului
înaintea șovinistilor unguri, s'au adresat cătră
organul nostru într'un ton așa de răstit
incât s'ar părea, că la Pesta au dat mâna și
cu d-lui Tisza său că au pranzit chiar la o
mese cu el. Așa cevași amă trebui să presu-
punem decât nu amă fi înțeles din propria
lor scrisore că facu parte din „Blașiuul cel
inteligent.“

Mărturisim că nu pricepem deosebirea
ce-o facu d-lor între „Blașiuul inteligent și
istoric“ și între „Blașiuul opidan“ (orășe-
nesc). Noi sub cuvântul Blașiu înțelegem
totu ce trăiesce în acel orășel începând dela
Prea Sântia Sa Metropolitul până la cel din
urmă „opidan“. Teoria de exemțiune desfășu-
rată în scrisoarea d-lor Csato-Grama în favoarea
celor ce pretind a ocupa așa dîcând o posi-
țiune exteritorială în mijlocul orășenilor, nu
poate ave nici un înțeles în veacul acesta
al progresului; din nenorocire ea este înse
incâtva fundată în relațiile faptice sociale din
Blașiu, așa încât deosebirea ce se mai face
și adî între Blașiuul „inteligent“ și „opidan“
ne arată cât de puțin a lucrat în cursul
unui veac întreg cel d'antăiu pentru culti-
varea și progresarea celui din urmă.

Cu toate astea ar fi foarte trist decât orășenii
români mireni din Blașiu n'ar dispune adî de
atâta inteligență ca se potă figura și ei împreună
cu cei dintagma preoției în comuniunea orășe-
nescă „inteligentă și istorică“ a Blașiuului. Noi
avem o idee mai bună despre „opidanii“ din Blașiu
și de aceea ne mirăm cum d-lui Csato, care nu apar-
ține tagmei preoțesci și este prin urmare „opidan“
și d-lui Dr. Grama, care este chiar fiu de „opidan“
se lapedă de „Blașiuul opidan“. Dacă înse
d-lor n'au avut imputernicirea de a vorbi în
numele orășenilor, cu atât mai puțin îndrep-
tăire, credem, au avut de a se face advo-
cații „Blașiuului istoric“, a căruia nume nu
pută fi decât defăimat fiind pronunțat în
conferința omenilor umilirei naționale.

Privilegiul cel pretind pentru sine ca
„Blășien“, îl reclamă d-nii Csato-Grama și ca
„Români și alegători“ dîcând că pentru faptele
d-lor n'au se răspundă decât conștiinței pro-
prie. Dacă doctorul în s. teologie Grama va
greși odată în contra canoanelor ore și atunci
d-sa nu se va sîmți responsabil nimenu pe pa-
mânt decât singur conștiinței sale? Noi
scim din experiență că nu este așa și că s'a
întemplat ca, decât greșela contra canoanelor a
fost mare, respectivul se mîrgă chiar și la
mănăstire înse nu „din voie liberă.“

Cât pentru celelalte espectorări din scri-
sorea d-lor Csato-Grama, mai ales în cât

privesce „principiul activității“ pentru care,
dîc ei, au militat dela 1881, credem a le
răspunde mai nemerit reproducând în totă
estensiunea sa discursul d-lui Csato ținut în
Decembre anul trecut în adunarea muni-
cipală din Aiud, după cum a fost publicat în
numărul 147 al foiei noastre din 1883.
Eată-l :

„... În urma unei conțelegeri preavute se scoldă
bravul și curajosul avocat Ludovic Csato și
în un ton deodată simpatice și impunător, folosindu-
se de ună limbă românescă frumoasă și elegantă, cari
laolaltă c'un elan și una vervă plină de elocință,
ce le sci redică până la sublimul oratoric, între
alte impregiurări mai favorabile ar face din tinerele
nostru atlet un orator parlamentar de prima ca-
litate, espuse sub tăcerea profundă a majorității ma-
ghiare, ce ascultă ca și consternată, cum Românii au
sperat și încercat până acum, ca pre Maghiari
să-i aducă la cunoscință, că slăbindu ei pe Români se
slăbesc și sine însși, cum Maghiarii toate încercările
acestea le au respinsu cu îngâmfare și încredere în
puterile proprii, și au tractat totoduna pe Români
ca pre peregrini și fii vitregi ai patriei acesteia, cum
pe calea acesta Maghiarii au adus pe Români acolo,
cât între ei speranța unei înțelegeri cu Maghiarii a
dispărut totu din ce în ce mai tare, și acum a apus
mai de totu, câtu, decât a mai rămasu pre ieri colo,
câte un sufletu, din care n'a perit speranța acesta,
acela este numai ca un meteor de nopte, care în
locu de a lumina, mai multă spariă cu apariția lui
cea bizară; cum însuși dînsu și-a nutrit și încăldu
pieptul său de patriot cu speranța acesta, și cum în
urmă cu profundă durere trebuie să mărturisescă, că adu-
narea presentă, ca un ocean, ce smulge și arborii cei
mai mari din rădăcini, între dureri, ce trebuie să le
sîmță ori-ce adevăratu patriot, i-a smuls și dînsului
speranța acesta. așa, câtu, decât adunarea ar voi să scrie
pre porța casei comitatului un adagiu ore-care semnifi-
cativ pentru Români, atunci nu s'ar află altu mai
bun ca teribila inscripțiune: „lasiate ogni
speranza voi chentrate!“ Una esperință
atât de îndelungată și atât de tristă i-a făcutu pe
Români presentu la adunarea acesta, că prin dînsu
să dechiare, că după ce Maghiarii și la alegerea acesta
n'au voit să abdică de politica cea atât de funestă
și periculoasă, ba chiar omoritoare pentru patria noastră
comună; după ce frații Maghiari ca pre o mână ini-
mică respingă mâna amicală, ce li-o întind Românii,
și după ce Românii mai bine se retragă, decât
ca se conlucre câtu de puțin la o politică
atât de contrariă patriei, ei își spală mâinile și
nu voru votă pentru nici un oficialu, era pe
officialii alesi să-i considere de alesi și fără con-
cursul și în contra voinței preponderantei majorității
a comitatului acestuia, care o facu Românii și nu
Maghiarii, ca astfel să vedă lumea, câtu ridicul e la
noi constituționalismul, cându una minoritate neîn-
semnată octroeză oficialu unei majorități imponente.
Și cu acesta atâta vorbitorul, câtu și ceilalți Români
s'au depărtat din adunare, lăsându singuri pre frații
Maghiari cu apertinențele lor, ca să îndeplinescă o
politică atât de antipatriotică, pentru ca Românii se
nu fie responsabili viitoriului și Europei.“

Din giurul Blașiuului, 29 Marte 1884.

(Complotul dela Pesta.) Domnule Redactor!
Cine sunt? și în numele cărei națiuni s'au adunat la
Pesta acei bărbați condamnați de totă națiunea? Ei
sunt născuți Români, der nu mai posedă țaria română
de a luptă cu inamicul lupta, ce face onore unei na-
țiuni și atunci cându s'ar tăvăli în pulberea muiată
cu sângele său. Ei s'au ruptu de corpul națiunei.
Mare slăbiciune și rușine. Ei s'au dus să întorne
apă la tocila inamicului, ca acesta să-și potă ascuți
armele în contra noastră.

Au doră nu mai însemnă nimica națiunea română

în acestu statū alu națiunilor? Au nu s'a formatu acestu statū și prin conlucerea națiunei române? N'amū fostu noi aici, cându s'a întemeiatu acestu regatu? Ori cum ar fi, ajunge, credu, că suntemu astădi aici și stămū față în față cu cei ce de dragulū nostru ne-ar strînge de gātu. Adversarii noștri decă vreau pace si bună înțelegere se vorbescă cu adeverații conducători ai poporului nu cu cei ce au alergatu fără scirea națiunei a face complotulū departe de patria lorū. Conferința română dela Sibiu din anulū 1881, a datu espresiune viuă dorințelorū națiunei române, ce cere acea conferință aceia ceremū toți, dela celū din fășă până la celū ce-și amblă după cuiele de coseingū, lasându afară se înțelege pe membrii complotului cari au alergatu se ne vëndă pelea la fabricanții din Pesta.

Dela Blașiu spre așt cercă noroculū duoi mai tineri încă au fugitū la ceata cu călbéza, fōispăniă, vlădică partea se le fie, dér pre călile cercate dōmne nu le face parte...

Unū Romānū alegătorū.

Convocare.

Fiindcă comitetulū alesū în 1881 din partea alegătorilorū romāni din comitatulū Târnavei-mari în scopulū alegerilorū dietali pentru periodulū espirandū și privesce mandatulū sēu de espiratū și deorece pregătirile pentru alegerile noue ale deputațilorū în camera legislativă, a țerei s'au începutū cu seriozitate în tōte părțile, deaceea mai mulți din subsemnații fosti membri ai premenționatului comitetū invitā prin acēsta pre toți P. T. alegători romāni din comitatulū Târnavei-mari, care aderéză la națiunea sa, la condițiunile vitale de esistență și de esvoltare ale ei și după postulatulū egalei îndreptățiri în statulū nostru poliglotū, prin urmare la „partida națională română“ pe Joia din 10 Aprile (29 Marte) 1884 la 10 ore a. m. în Sighisōră, la una conferință, ce se ya ține în scōla română în scopulū pregătirei pentru alegerile fiitoare ale deputațilorū în camera legislativă a țerei.

Contandū la participarea numcroșilorū aderinți cu tōtā stimă subsemneză.

Sighisōră în 29 Marte st. n. 1884.

Mai mulți fosti membri în comitetulū romānū pentru alegerile dietale din jurū.

Convocare.

Provocați de mai mulți membri ai inteliginței romāne din Comitatulū Solnocū-Doboca convocamū prin acēsta o conferință a alegătorilorū romāni din acestū comitatū pre 14 a lunei Aprile c. n. 10 ore înainte de amēdi la Gherla.

Obiectulū conferinței va fi:

Consultare despre ținuta nōstră și organizarea partidei față de alegerile dietale.

La care conferință cu încredere frățescă avemū onōre a vē invitā.

Deeșū și Gherla la 27 Marte 1884.

Gabriel Manu m. p. Augustū Munteanu m. p.
Gregoriu Stețiu m. p.

Asupra limbei în armata austriacă a apărutū în Lipsca o broșură forte interesantă, scrisă, cum se crede, de unulū din cei mai însemnați oficeri austriaci. Autorulū se plānge, că așa numita limbă de regimentū (determinată de majoritatea etnică a regimentului) începe se strîntoreze din ce în ce mai tare limba oficială a armatei, care este cea germană. Deja începū să fie oficeri, cari nu mai ținu de cātu slabū la limba germană. Cu limba națională se introducū însē în armată și aspirațiile și veleitățile naționale, astfelū că, mergēndū mereū pe acēstā cale, autorulū prevede unū momentū cândū diferitele părți ale armatei austriace nu se vorū mai pute înțelege între dēnsele, și cândū spiritulū de camaraderiă va fi dispărutū din ea cu desēvērșire.

Pe timpulū, cândū s'au făcutū din nou apropierea Rusiei de Germania, diarulū din Brusela „Nord.“ discutā cestiunea de sarmării generale cu-o stăruință ostentativă. Din Berlinū se scrie, că guvernulū rusescū a lucratū în interesulū generalū alū acestei cestiuni însemnate și pe cale diplomatică și că în privința acēsta s'a bucuratū de sprijinulū celorū

mai multe și mai mari guverne, și anume alū guvernului Germanii, Austro-Ungariei, Italiei și alū Angliei. Că ministrulū președinte alū republicei franceze Ferry a respunsū în termini evasivi, a surprinsū în cātva în cercurile inițiate din Berlinū. În tōmna anulū trecutū chiar ambasadorulū francesū ar fi făcutū vorba la Bismarek despre cestiunea desarmării și atunci Ferry și-a arātātū părerea de rău, că Rusia stă în calea acestei mēsuri, care ar fi imperiōsă pentru Francia și pentru Germania.

Cândū s'a reînōitū înțelegerea între Germania și între Rusia din capulū locului cestiunea desarmării sē fi jucatū mare rolū și prințulū rusescū Orlov, cândū a fostū mai deunādi pe cātva timpū în Parisū sē fi discutatū acēsta cestiune cu Ferry, ba chiar și cu președintele Grēvy. La ce rezultate vorū fi ajunsū până acuma aceste negociațiuni uu se pōte sci. Ceea ce se pōte dice cu ore-care certitudine este, că Francia fiindū mușcată de șērpe, nu sē va grābi ca cea d'ântaia, ca sē desarmeze, până cândū puterile aliante europene nu vorū desarmā ele mai āntaiū. Vēdēndū Francia, că rivalele dēnsei sunt decise și că într'adevērū desarmēzā, atunci nici ea nu va mai stā nici unū momentū pe gānduri, ci va urmā și ea a-și reduce armata și miliōnele acelea mai bine le-ar întrebuiță pentru alte îmbunātățire, ca și ea are forte multe trebuințe urgente.

Dreptulū limbilorū în staturī cu naționalitate micstă.

(Urmare.)

În privința relațiunilorū dreptului limbilorū în Canada și în colonia dela Capū dā raportulū oficiului esternelorū din Londra, ce urmēzā, urmātorele deslușiri:

Canada.*

Downing-Street, 25 Octobree 1882.

Domnule!

Eu sum însărcinatū de Carolū of Kimberley, sē adeverescū primirea epistolei D-Tale dela 7 ale lunei acesteia, care epistolă conține întrebări în privința usului limbei franceze în Canada și alū celei olandese în Colonia dela Capū. Rēspundēndū la întrebările D-Tale, mē aflū în pozițiunea, de a Vē comunica, „că în Canada conformū secțiunii 133 a actelorū din America septentrională britanică din anulū 1867 fiecare (omū) se pōte folosi în debaterile parlamentelorū din Canada și ale corpurilorū legiuitorū din Quebec atātū de limba anglesă cātu și de cea francesă și că ambele limbi se întrebuițēzā în protocoalele și diarele acestorū case. Totū omulū se pōte servi de una din aceste douē limbi la tōte pledoarele judecătorești, mai departe în tōte procesele înainte a tuturorū tribunalelorū Canadei (Canadei-superiōre) introduse în aceste acte precum și ale Quebecului. Actele parlamentului din Canada și ale corpului legiuitorū din Quebec au sē se tipărăscă și sē se publice în ambele limbi. Cuvēntările ținute de membrii guvernului ai Dominiului (Canada) la deschiderea sēu la amēnarea sesiunilorū corpului legiuitorū se tipărăscū în ambele limbi. În universități, în scōle și în colegii, cari stau sub conducere privată ca limbă de instrucțiune pōte fi idiomulū usitatū în localitatea respectivă și în prējma ei. Scōlele întemeiate de statū în provincia Quebec și în unele părți ale provin-

*) Canada (Dominion of Canada) se împarte în Canada-superiōră (ținutulū dela Ontario) și în Canada-inferiōră (numită și ținutulū dela Quebec). Poporațiunea întregi „of Canada cuprinde cam 3.800.000 de suflete, din cari cam 1.100.000 (va se dicea nec jumătate din întregă poporațiune) sunt Francesi. Aceștia locuescū mai cu sēmă în Canada inferiōră, așa că în Quebec ei reprezentā douē din trei părți din poporațiune, pe cândū în Canada superiōră numai douē procente din poporațiune sunt Francesi. Canada a fostū mai nainte o colonie francesă, însē a trebuitū sē fie cedatū Angliei în anulū 1763. În urma relei administrațiuni a Anglesilorū precum și în urma nemulțămirii Francesilorū provenite din aceea a isbucnitū în anulū 1836 o rēscōlă în Canada inferiōră, care rēscōlă erā sē aducā lucrulū la ruperea coloniei de țera mater. Rēscōlă a fostū însē sugrumatā, dér fērberea a duratū mereu. Și numai, după ce prin actulū parlamentului din 7 Iuliu 1867 relațiunile politice au luatū altā formă și unū șirū de hotăriri legislative stabilirā egalitatea limbei franceze cu cea anglesă, s'a efectuitū pacea internă. Și de atuncia nu mai e vorba de despărțire.

ciei Ontario, a cărorū poporațiune este micstă, sunt parte protestante, parte romano-catolice. Limba de instrucțiune în acestea din urmă este, după părerea lui Kimberley, cea francesă. Suplicii și memoriale se potū face atātū în limba francesă cātu și cea anglesă, și cea dintāia este și limba oficială în districtele, a cărorū poporațiune e francesă. Corespondința oficială se mijlocesce însē prin limba anglesă. Unica preferință din partea statului pentru limba anglesă. Lordului Kimberley nu i cunoscutū, că în Canada ar esistā vre-o agitațiune cu privire la usulū limbei franceze. (Bună-ōră ca în parlamentulū din Pesta în contra limbei de instrucțiune în scōlele confesionale nemaghiare. — Red. Gaz.)

Colonia dela Capū.*)

Ce s'atinge de Colonia-dela-Capū, potū comunica, că limba olandesă nu se admite la tribunale; usulū ei însē este permisū în parlamentū din sesiunea din urmă (1881) și se publică și o traducere olandesă o fōei oficiale pentru ampoiatiți de districte, cari nu pricepū bine limba anglesă.

Protocoalele pertractărilorū, resp. debaterilorū și votărilorū parlamentului se compunū numai în limba anglesă. Acēsta este recunoscutū de limba oficială, și nici memorande nici petițiuni nu se potū face în limba olandesă. Limba de instrucțiune la universități, în colegii și în scōlele publice este cea anglesă. Dēr în scōlele olandese nu se face nici o silă cu privire la usulū limbei anglese. (Va sē dicea, guvernulū anglesū nu cērcă a silī pe Olandesii sēi, ca sē introducā limba anglesă în scōlele lorū, cum facū Maghiarii. Red. Gaz.) Acuma însē esistā o agitațiune cu privire la introducerea limbei olandese la tribunale, în administrațiune și în scōlele publice (de statū). (Audiți Maghiarilorū!)

Sum etc.“

Unū interesū cu multū mai actualū decātu cunoscința drepturilorū limbilorū în depărtatele dependente ale imperiului briticū, care cunoscință este, ce e dreptū, de mare valōre pentru cestiunea privilegiării principiale a unei limbi ca limbă a statului, ne oferā relațiunile limbistice în staturile cu mai multe limbi ale Europei. Aci nāsuițele naționale, cari coincidū mai întru tōte cu cele limbistice, cu tōtā diversitatea formelorū de statū, nascū anumite aparițiuni, cari în virtutea omogenității lorū și a necsului lorū causalū silescū pe politiculū practicū fără voce a face o comparațiune. Mai nainte de tōte trecemū la

Belgia.**)

Mișcarea limbilorū în Belgia are în unele privințe o asemēnare frapantă cu cea din Boemia. Nu numai că numărulū locuitorilorū Belgiei (cam cincī miliōne) este aprōpe egalū cu alū locuitorilorū Boemiei, dērā și raportulū dintre Flamandū și Valonii din Belgia este atātū în privința numărului cātu și a culturii asemenea aceluia dintre Cechii și Germanii Roemiei, făcēndū Valonii, cari cu limba lorū francesă sunt superiorū Flamanșilorū, cam $\frac{2}{5}$, erā aceștia cam $\frac{3}{5}$ din întregă poporațiune. Și tocmai ca și mișcarea cehică, s'a desvoltatū și cea flamandă din nisce începuturi literare de-

*) Colonia dela Capū, care în estū timpū nu numărā încă unū milionū de locuitori, a fostū cedatā în pacea dela Parisū în anulū 1814 de Olanda definitivă Angliei, și astfelū o parte considerabilă din coloniștii constā din Olandesii, cari se ocupā mai cu sēmă cu vieritulū, agricultura și cu economia de vite și din acēstā causă sē numescū „Boers“ (țeranī, Bauern). O parte din Bauri (Boers) nemulțămīți cu domnia anglesă emigrā în țera vecinā Natal, si după ce și acestū ținutū a fostū ocupatū de Anglesii, Baurii emigrarā la Transval, unde, după cum e cunoscutū, acum de curēndū se apērārā vitejesece în contra dominațiunii anglese. Limba Baurilorū, fiindū numai a unei poporațiuni țērēnesei, a fostū până acum puțina consideratā de Anglesii în viața publică. După cum rezultā dintr-unū comunicatū alū oficiului esternelorū (Foreign Office), și acuma nāsunescū Baurii din Colonia dela Capū după egala îndreptățire a limbei lorū. Față cu tenacitatea lorū și cu prudența de statu a Anglesilorū se pōte așteptā cu siguranță, că dorințele acelorā se vorū implini într-unū timpū nu prē îndelungatū. (Voi vorā Maghiarii sē înțelēgā acēsta? — Red.)

**) O mare parte din împărțirile publicate asupra relațiunilorū limbistice în Belgia le-a primitū Dr. Fischhof dela d. Paula Frēdericq, profesorū de universitate în Liegiu (Lüttich) și după cātu scimū Flamandū de origine.

Slavii meridionali.

D. Louis Léger a publicat de curând o carte intitulată *Sava, Dunărea și Balcanii*, călătorii prin țările ocupate de Slavoni, Croați, Serbi și Bulgari.

Lucrarea d-lui Léger completează pe a d-lui de Blowitz, spune „Le Soleil”. D. de Blowitz a vizitat România și Constantinopolul; d. Léger a vizitat Carniolia, Croația, Serbia și Bulgaria. D. de Blowitz crede în viitorul Turciei; d. Léger crede în viitorul Slavilor. D. de Blowitz dorește să se mențină în Europa ceea ce a mai rămas încă în picioare din imperiul otoman; d. Léger dorește, ca Slavii să înlocuiască pe Turci în totă peninsula balcanică.

Totă lumea știe, că Slavii s'au Slavisății formeză în Europa două mase despărțite una de alta. Una din ele, cea mai însemnată, se întinde de la fruntariile orientale ale Europei până în Bosnia inclusiv. Ea cuprinde pe Ruși, pe Poloneși, pe Cehi și câte-va alte populații mai puțin însemnate. Ală doilea grup, grupul Slavilor din sud, se întinde de la Adriatică până la Marea-negă, coborîndu cursul Saver și ală Dunărei și răspîndindu-se de ambele părți ale lanțului Balcanilor. El cuprinde pe Sloveni, Croați, Serbi și pe Bulgari.

Dacă n'ar exista între aceste două mase nici o soluțiune de continuitate și mai cu seamă dacă ele ar fi întrunite sub o singură dominațiune, ele ar exercita o influență aproape neînvingătoare asupra destinilor Europei. D'ar lucrurile nu stau astfel. La Dunărea de jos și la Pruta stau Românii despărțindu ambele grupuri; la Dunărea mijlocie sunt Maghiarii. Mai sus, dușmanii cei mai periculoși ai Slavilor, Germanii, Aceștia mai cu seamă mențin despărțirea între diferitele ramuri ale familiei slave. Densii mai cu seamă, prin arme s'au prin politică, prin putere s'au prin iscusință, împiedică aceste ramuri d'a se alipi la un loc.

Nu ne vom ocupa aci de cătu de Slavii de sud, singurii, despre cari, vorbește d. Louis Léger. Ei formează patru ramuri principale: Slovenii, Croații, Serbii, Bulgarii. Fie-care din aceste ramuri este într'o condițiune politică deosebită de a celorlalte trei. Slovenii sunt cuprinși în Cislaltania, Croații în Translaltania, Serbii sunt neatârnați, celu puțin cu numele, Bulgarii au de asemenea o neatârnație nominală.

Slovenii sunt în număr de un milion treisute de mii. Ei locuiesc în Carniolia, Carintia, Stiria meridională, Istria. În aceste trei din urmă provincii, ei sunt mai mult s'au mai puțin amestecați cu elemente străine. În Carniolia, elementul lor e aproape pur. Laibach, capitala acestei provincii, este centrul mișcării lor politice, literare și sociale.

Slovenii regretă, că sunt despărțiți politicesc de Croați, cu cari au legături de rudenie atât de strînse. Ei ar voi celu puțin să dobîndescă un mod de reprezentare, care să le îngăduie de a nu vedea voturile lor înecate în rale Germanilor. Se știe, că această reformă se va deplini peste scurtă timp.

Croații sunt mai cunoscuți de cătu Slavonii. Ei sunt mai numeroși; au o viață politică mai activă. D. Léger numără două milioane de Croați, fără a socoti pe acei din Bosnia și din Herzegovina. Croația, deși pusă sub dependență parlamentului maghiar poartă titlul de regat; ea are o dietă locală, un fel de vice-rege numit banu, care n'are de cătu nisece puteri nominale, d'ar care joacă cu toate aceste un rol deosebit. Agramu, capitala regatului croat este centrul unei mișcări politice și inteligente din cele mai viue.

În fine Croația are norocul d'a numără printre șefii partitei naționale pe un om cu totul superior, pe episcopul Strossmayer din Diakovar. Croația d'atoretorește acestui episcopu o mare parte din progresele, ce a realizat în acesti din urmă ani. Ea îi d'atoretorește întemeierea academiei și a universității din Agramu. Densul e în fruntea tuturor lucrărilor patriotice mai cu seamă a aceloră privitoare la învățământ. El e tipul prelatului liberal, știindu să deplinescă în același timp d'atoretorețiile către Dumnezeu și către patriă ținîndu la credința sa, tolerantă față cu credința altora.

Influența unei personalități atât de înalte și de venerabile contribuie a feri pe Croația de pericolele, ce ar putea rezulta pentru densa din coexistența a două religii rivale. În adevăr, două treimi numai din Croați sunt catolici; cea-laltă treime aparține religiei ortodoxe.

Dacă din Croația trecem în Serbia, ne găsim în fața unei populații aproape identice prin origine, d'ar cu totul deosebite prin starea ei socială, rezultatul unui trecut, ale cărui urme vor fi greu de șters. Pe când Croația formă de multă timp un regat, când independentă când subordonată acelu

din Ungaria, pe când sub aceste două forme deosebite ea se dezvoltă și progresă, pe când densa devenia, într'ună cuvîntă, o națiune modernă, Serbia, cădută în mâinile Turcilor, după înfrîngerea de la Kossovo, rămase într'o stare vecină de barbarie.

Nu e deci de mirare, ca Serbii să fie într'o stare de civilizațiune cu multă mai puțină înaintată de cătu vecinii lor Croații! Cu toate acestea, Serbii ar fi putut merge ceva mai iute pe calea progresului. Din toate statele, create de puțină timp în oriente, Serbia este acela, care merge mai încet pe această cale. Serbia nu mai are astă-d'ar a se preocupă de siguranța fruntariilor sale, fiind că e despărțită de Turcia prin Bulgaria. Ea nu mai are a se preocupă de lupta de influență între Austria și Rusia, fiind că regele Milanu s'a pus sub patronajul Austriei. Prin urmare, guvernul serbesc nu trebuie să aibă acum de cătu un scop: dezvoltarea intereselor materiale și morale ale țerei.

Acum două-zeci de ani, călătorii comercianți erau supuși în Serbia la nenumărate veșășii polițienesci, la tot felul de precauțiuni inquisitoriale. Toate acestea, se spunea pe atunci, se făceau într'un scop de apărare națională. În ori-ce necunoscut se vedea un spion s'au un dușman. Situațiunea este oare aceeași și astă-d'ar? Este oare amenințată Serbia din afară? Nu, negreșit. Cu toate aceste procedurile poliției sale au rămas aceleași.

Un singur progres s'a realizat în Serbia. Belgradul va fi legat printr'un drum de feră, pe d'o parte cu Pesta și Viena, pe de alta cu Sofia, Salonic și Constantinopolea. D'ar acestu progres, Serbia nu-l d'atoretorește de cătu politicii austriece, întesate, din nisece cauze, pe cari totă lumea le cunoșce, se-și deschidă o mare cale ferată spre oriente.

Principatulul Bulgariei și Rumelia oriintală sunt încă mai puțin înaintate de cătu Serbia, d'ar ele sunt mai scusabile, fiind că liberarea lor nu dată de cătu de 5 ani. Cu toate acestea și aci, d. Léger, cu totă simpatia sa pentru Slavi, lasă să se înțelgă, că ar dori să vedă progresul îndeplinindu-se mai iute.

Sofia, capitala Bulgariei, este la sudul Balcanilor. Pentru a ajunge la densa, trebuie să debarci mai întăiu la Lom-Palanka pe Dunăre și să faci apoi vr'o patru-zeci de leghe în trăsura. Călătoria ține aproape patru-spre-zece ore. Ea s'ar pute scurta cu celu puțin o treime dacă s'ar face un drum bun prin Balcani. Guvernul bulgaru a și consacrat opt milioane în acestu scop. În momentul de față, în multe locuri caii trebuie să fie înlocuiți cu boi.

Dacă Serbia s'a înfeudat Austriei, Bulgaria, din contra s'a pus sub tutela Rusiei. Armata bulgară a fost organizată și este condusă de oficeri ruși. Comanda se face în rusesc. Politica principatului urmăză impulsione venite din Petersburgu. Se va menține multă timp această stare de lucruri? Și Serbia odinoră eră cu totul devotată Rusiei; prin interesele ei economice însă a fost atrasă în orbita Austriei. Cine știe, dacă aceeași sortă nu așteptă și pe Bulgaria? Când Sofia va fi legată prin căi ferate cu Nișul și Belgradul și d'aci cu Pesta și Viena, va fi greu ca înfrurirea rusescă să lupte cu cea austriacă. În totu casul, duelul va fi interesant.

Deja Austria, prin marea ei campanie de navigațiune pe Dunăre este stăpână peste comerțul acestui fluviu. Prin drumurile de feră, ea va fi stăpână peste comerțul ambeloră văi ale Balcanilor. Prin ancesionea Bosniei și a Herzegovinei, densa ș'a asigurat nisece pozițiuni militare de unde pôte să supravegheze, se conțină, să amenințe chiar tinerile state din peninsula balcanică.

Austria, sprijinită de Germania, merge spre Salonicu, Triestul nu-l ajunge; acestu port este pré departe de Suez. Pentru a ajunge la Salonicu, Austria a pus mână pe Bosnia și Herzegovina; totu în acestu scop ea face să se construiască drumurile de feră, despre cari am vorbit mai sus. Ea nu va lăsa deci ca Macedonia să cadă în mâinile altei puteri. În această provincie deci se voru ciocni ambițiunile rivale pricinuite de împărțirea imperiului otoman și această ciocnire va exercita o revistire otăritore asupra viitorului încă nesiguru, ală peninsulei balcanice.

Diverse.

(Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina.) Marți în 20 Marte (1 April) a. c. va ține în sala societății „Armonia” în hotelul Moldavia (Cernăuți) prelegerea sa Domnul profesor Ioan Bumbac vorbind despre „Dominațiunea Goșilor și a Gepeșilor în Dacia Traiană și influența limbii lor asupra limbii dacoromâne.”

venind cu timpul mișcare eminentă politică. Numai cătu în Belgia, grația moderațiunii ambeloră părți și grația lipsei unei complicațiuni politice, lupta limbilor n'a degenerat în cea hărțuie selbatică pentru preponderanța națională, în care n'are valoare altu dreptu mai în altu decât alu forței. Frasa națională, c'est la guerre, care în lupta limbilor la noi acasă asurdesce toate motivele politice de dreptu și de rațiune n'a aflat din norocire încă tărîm fructifer în Belgia, cu toate că și aci Valonii se acată de fieceare din privilegiile căpetate cu cea mai mare obstinațiune și Flamanții au atăta tenacitate, care chiar în seculul alu cinci-spre-zeci a făcutu pe Carolu celu Andace de Burgund să esclame în mânia sa: „Eh, vous Flamands avec vos dures têtes!” (O, voi Flamanilor încăpăținați!) Cine n'o să aibă aci în Austria în grabă o asemănare la îndemână? Firesce că tenicitatea Flamanilor nu se înfășisă ca obstinațiune națională, ci numai ca productul acelei puternice perseveranțe, care fără pripire silnică stăruiesce spre ținta, ce și-a marcat-o precis și astfel cauza flamandă înaintă numai pasu de pasu, d'ar cu succese sigure și durabile.

După revoluțiunea belgiană, provocată de Valoni și de clerul catolic și îndreptată în contra protestanților din Țările-de-jos, a căror limbă este aproape identică cu cea flamandă, eră rău de limba flamandă. Ea a fost scosă de pretutindinea din corpurile reprezentative provinciale și orașanesci de limba franceză și se mai întrebuintă numai în consiliile comunale ale orașelor mai mici și în comunele sătene flamande. Ce e dreptu, s'a făcutu o mișcare din partea Flamanilor încă în anul 1830, d'ar această a fostu, precum s'a amintit, puru literară și archeologică, care abia pe la anul 1840 s'a organizat mai bine și întărinduse, s'a dezvoltat într'o mișcare politică. Celu d'antăiu conducător și încătu și tatăl mișcării a fostu filologul flamand Ion Fr. Willems (+ 1847). Alătura cu elu stăteau renumitul romanțier Hendrick Conscience și ambii poeți Ledeganck și van Rysbrjck, cari au murit mai totodată cu Willems. Abia după mărta lui Willems formară studenții liberali și cu sêmțăminte flamande dela universitatea în Gante (Gente) un clubu, care străplântă cestiunea flamandă pe tărîmulu politicu. S'a întemeiat în onorea lui Willems „fondulul Willems”, o asociațiune, care concentrează puterile partidei liberale cu sêmțăminte flamande și în decursul timpului s'a avântat la un factoru politicu așa de importantu, încătul ultramontanii, cari, cum se știe, au mirosu finu în lucruri politice, se vedură îndemnați a întemeia o asemenea reuniune cu tendință flamandă. Astfel clericali întemeiară înainte cu vr'o cinci-zeci de ani, „fondulul-David”, după cum se știe în onorea repozatului profesoru, David, care a fostu șeful luptătorilor catolici ai cauzei flamande și amiculu lui Willems, cându mișcarea eră încă puru literară. Numele ambilor amici serbesc astăzi de stindarte ambeloră fracțiuni neîmpăcate ale mișcării flamande, ală cărui rezultat, după starea actuală a legislațiunii și a praesei, nu vom arăta pe scurtu în cele următoare.

Numai după lupte îndelungate s'a regulat și în Belgia cestiunea dreptului limbilor pe baza legii și într'unu modu mai temeinic cu deosebită considerațiune la limba flamandă. După legea de înștrucțiune adusă în anul 1850, două-zeci de ani de arîndul nu s'a mai făcutu încă pe tărîmulu legislațiunii limbilor, până ce în fine în anul 1873 se aduse o lege „relativă la usul limbii flamande în procedura penală” și în anul 1878 alta „relativă la usul limbii flamande în afaceri administrative.” Până la anii aci numiți nu există în Belgia altă lege relativă la limbă afară de articolul 23 alu constituțiunii belgiane din anul 1831, care articulu știe: „Usul limbilor întrebuintate în Belgia este facultiv. El pôte fi regulat numai prin lege și numai pentru actele autorității publice (autorité publique) și în afaceri judiciare (en matière judiciaire).”

(Va urmă.)

(A treia intrunire literară.) Intrunirea de Joi 15 Martiu a fost una din cele mai interesante și instructive. Primul vorbitor a fost d-lu profesor Iosif Maximu, carele, avându a tractă despre un material, cu care densusul se ocupă cu predilecție, a sciut a-și alcătui conferența sa despre „luminatul cu electricitate” în modul cel mai potrivit. In introducerea conferențiarului aminti despre felurile de iluminare, folosite în deosebitele timpuri la popore deosebite. Nu fu uitată nici luminatul primitiv cu tăciuni aprinși, luați din cându în cându din focul de pe vatră, nici lampelile cu oleu ale Romanilor, nici feștilele muate în cêră topită sêu în grăsimi din evul mediu, nici stearinul și parafinul din timpul mai nou, nici în fine lampelile noastre cu petrol și ligroin, precum și țevile cu gasă aeriană introduse în deceniile din urmă mai în toate orașele de ore-care însemnate din întregă Europa. Ajungându la adevăratul subiect al vorbirei sale, d-lu Maximu accentuă progresele, ce le-a făcutu în timpul din urmă ramul electricității, care tinde a deveni în viitorul cel mai apropiat o sciință deosebită de celelalte despărțiminte ale fizicii; arêtă mai departe silințele unei clase întregi de electrician de a întrebuiță puterea electricității pentru iluminat, și în fine esplică atăt în mod teoretic (prin desemnuri pe tablă), cât și în praesă deosebitele sisteme de iluminatiune electrică, inventate până acum. La esplicările practice conferențiarul se folosi de o escelentă mașină dinamo-electrică (fabrica C. & E. Fein din Stuttgart), împrumutată dela una din școlile germane de aici. — D-lu Ionu Popa a dete cetire admirabilei introduceri la scerile lui Constantin Negruzzi, alcătuite de V. Alecsandri. Cetirea fu precedată de câte-va observări de asemenea de totu potrivite. Audițiunul, ca de obicei, destul de numeros.

(Necrolog.) Primim dela un amic al fœi noastre din Săcele următoarele triste împărțășiri: Astăzi (Marți 20 Martiu) petrecurăm la mormântul rămășițelor pămâtesci ale multu meritului învățator și director al școlii primare dela biserica nouă din Satu-lungu, Ionu Petricu, carele adormi pentru totdeauna alaltă eri, Duminică, după o bolă relativă scurtă, însă împreunată cu grele suferințe. In Ionu Petricu școla română a perdut unu dintre cei mai zeloși cultivatori ai sêi, una dintre puterile sale cele mai distinse. Inzestrat cu o bogată comoră de cunoscințe, densusul rămase în totdeauna la înălțimea chiamării sale de adevăratu luminător al tinerimei; totodată, avându un caracter nepătat și dispunându de unu din acele rare natureluri, cari nu desperază nici chiar în mijlocul celor mai grele împrejurări, ci dimpotrivă îndemnă și pe alții a mai uită din grijile ce-i impresoră, densusul sciă a-și câștiga stima și iubirea tuturor acelora, cu cari avu ocaziune a veni în atingere. Cătu de generală eră această stimă și această iubire se putu vedea din numărul acelora, cari — Români și străini, de aproape și mai de departe — veniseră, să întovărășescă până la locul de odihnă rămășițele pămâtesci ale repausatului. Pe lângă tinerimea școlară din Satu-lungu și pe lângă colegii și cunoscții densusului din Săcele, mai erau de față câți-va din profesorii și învățatorii școlilor noastre din Brașov, precum și corpurile didactice dela institutele de învățământ maghiare din Satu-lungu. Serviciul divin fu celebrat de 6 preoți, eră cântările fură esecutate de unu cor alcătuit de foștii colegi ai repausatului. Orașun funebre rostiră d-nii: Victoru Popa, parochu la biserica nouă din Satu-lungu; Al. Frateșu, învățatoru totu de aici, și Ionu Popa, profesor la Gimnasiul român din Brașov. Ochii tuturor celor de față inotau în lacrimi. — Ionu Petricu s'a născut în anul 1836. Studiile gimnastic și le-a făcutu în Brașov, eră cele pedagogice la pedagogiul german din Praga. In cariera de învățatoru a servit fără întrerupere timpu de 24 ani. Repausatul a lăsat după sine 3 fii minoreni, cari sunt cu totul totu orfan, de ore-ce mama lor încă nu se mai află în viață din anul trecut. Onore acelora, cari se voru interesă de sôrtea acestor nenorociți!

(Advocat nou român.) Ni se scrie din Clușu: Bravul, fostu președinte al soc. academice din Clușu „Julia” și conducătorul junimei, dl. Dr. Teodoru Mihályi, a fostu la 13 Marte promovatu la tabla regescă din Mureșeni de avocat în cauze comune și cambiale. Activitatea-i de până aci, conducă-i toți pașii vieții sale pre terenul luptei naționale. Inteligența și pozițiunea îi permitu această. Clientelă bună, viață îndelungată și fericită! — „Unu rivalu amicu.”

(Conferință la Ateneu.) Duminică sêra, d-lu Anghel Dumitrescu a ținut la Ateneul român din Bucuresci o conferință, vorbindu despre poetul D.

Bolintineanu. Sala gemea de lume din societatea cea mai alêsă. D. Dumitrescu cu multă dibăciă a descris toate actele politice, literare; toate călătoriile poetului. A citat numele mai tuturor scrierilor, a citit mai multe poesii, comentându-le cu unu talent deosebit și a terminat în aplausele asistentilor, arêtându în resumat, cine a fost Bolintineanu, și care a fost idealul sêu. D. Dumitrescu a conchis, spunându, că Bolintineanu este espresia cea mai fidelă a luptelor politice și literare ale epocii de regenerare a României.

(O sêrată musicală.) Cetim în „Kronstädter Ztg.”: La 27 Martiu st. n. s'a dat în pensionatul de fete alu D-rei Vautier în Brașov o sêrată musicală, care a reușit foarte bine. Cu mare bucurie și mulțămire putem constată armonia corurilor, esecutarea corectă a pieselor musicale și declamarea deplină reușită a basmei dramatice — „Schneewittchen” și trebuie să mărturisim, că elevele institutului probază unu succesu, care nu numai că a mulțămît pe părinții lor, ci a întrecut și cele mai sangvinice așteptări. Spiritul, ce domnesce în acestu institut, nu-lu poți afla așa ușor în societatea noastră poliglotă. Pe cându lumea din afară se luptă pentru religiune și naționalitate, în institutul Vautier domnesce între elevele germane, maghiare, române și grece prin mijlocirea muzicii și a cântării amicitie și iubire reciprocă. Dêcă acestu institut, care nu de multu a fost scos din odihna sa, fără de cea mui mică vină din partea directriței sale, ar avé numai această parte bună, totuși amu trebui să recunoscem și să aprețim importanta lui chiamare. Buna înțelegere și manieră socială, în care se cresc și se eserează elevele și învățarea de limbi străine în acestu institut sunt unice în felul lor și merită cea mai mare recunoscință. Cu ocaziunea sêratei musicale a esprimitu d-lu Dr. Alexandridi, a cărui fiică este elevă în acestu institut, și care a asistat la producțiune, D-rei Vautier cea mai sinceră mulțămîtă și recunoscință pentru escelenta ei direcțiune.

Cercul Th. Sidoli

dela Pôrta Vâmii.

Astăzi Vineri în 4 Aprile st. n. 1884,

Cassa se deschide la 6^{1/2} ore. Inceputul la 7^{1/2} ore sêra.

Mare extra-reprezentăția

pe têrêmulu artei călărețe mai înalte, dresura cailor, gimnastica ecuilibrată, baletu, gimnastică și pantomime. Debutarea celor mai escelenti artiști în rolurile lor escelente; presentarea cailor celor mai bine dresați cu frên și în libertate de Directorul și de Caesar Sidoli.

Spre încheiere la dorința generală:

O sêrată de carneval pe ghiata.

la lumină brilliantă electrică.

Mâne Sâmbătă în 5 Aprile 1884.

Mare reprezentăția de gală

la fine pentru prima oră:

Zauberflöte (fluerulă fârmecătoru)

după opera cu același nume de W. Mozart.

Onor. publicu este invitat a participă în număr câtu mai mare.

Th. Sidoli, directoru.

Zambach si Gavora.

Fabrica de vestiminte si recuisite bisericesci de ritu latinu si grecu

in Budapesta, strada Vatiului, Văczi utca Nr. 17.

Falonu sêu Odăjdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachinu, prapori. Tôte felurile de stêguri, si pentru societati industriale (si pentru pom-pieri) Coveru pe altariu,

Comande se efectuescu promptu. — Obiectele, cari nu voru conveni, se voru schimbă cu altele.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografia: Ioană Gôtt și fiu Henricu.

Spre sciință!

Subscribulu aducă prin această la cunoscința onoratului publicu, că am luat în antreprisa esploatarea cunoscitelor ape minerale dela Elepatak. Această esploatare va începe dela 1-a Aprile viitoru. Dela această dată începîndu, aceste escelente ape vor începe a fi manipulate într'un chip rațional cu totul deosebit de celu întrebuițat până aci. Intrebuițarea de sticle ad hoc, solide și de colore verde închisă va face în viitoru posibilă transportarea acestor ape la distanțele cele mai mari, fără a li-se alteră întru nimica constituțiunea chemică: astfel, că ele voru puté fi întrebuițate ca apă de cură întocmai ca la isvorul lor. Pentru a evita ori ce fraudă imi permitu a face atenti pe on. publicu, că sticlele mele de colore verde închisă sunt de unu litru; pe dopu au inscripțiunea: „Neuriehrer S.”, pe periferia capsulei de pe dopu: „Elöpatak, N. S.” și în fine pe fundu: „Elöpatak. Neuriehrer.”

Cu vinderea apei minerale dela Elepatak atăt în detail cât și en gros, amu însărcinat pe d-lu A. Kassik, Strada căldărarilor Nr. 520, care e deobligat de a îngrijă de transportul în lați franco, respective în schimb embalagiului.

Prețulu unei lați à 50 sticle cu ladă și sticle cu totu, 8 fl. — prețulu unei lați cu 2 sticle 4 fl. 20 cr. — prețulu unei sticle de apă cu înapoierea sticlei 6 cr. v. a.

Elepatak în 1884.

8—20

Cu tôte stima
Neuriehrer S

Cursul la bursa de Viena

din 3 Aprile st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6% 121.75. Rentă de aur 4% 91.65. Rentă de hărthia 5% 88.50. Imprumutul cailor ferate ungare 141.25. Amortisarea datoriei cailor ferate de ostă ung. (I-a emisiune) 95.80. do (II-a emisiune) 117.50. do (III-a emisiune) 100.80. Bonuri rurale ungare 101.25. Bonuri cu cl. de sortare 100.—. Bonuri rurale Banat-Timișu 100.25. Bonuri cu cl. de sortare 100.—. Bonuri rurale transilvane 99.75. Bonuri croati-slavone 100.—. Despăgubire p. dijma de vin ung. 97. Imprumutul cu premiu ung. 116.75. Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului 115.25. Renta de hărthia austriacă 79.85. Renta de arg. austr. 80.85. Renta de aur austr. 101.40. Losurile din 1860 136.75. Acțiunibăncii austro-ungare 845.—. Act. băncii de credit ungare 319.25. Act. băncii de credit austriace 324. Argintulu — Galbin împărătescu 5.68. Napoleon d'or 9.61. Mărei 100 imp. germ. 59.30 Londra 10 sterlinge 121.35.

Bursa de Buouresci.

Cota oficială dela 20 Marte v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 93 ^{1/2}	vënd. 94
Renta rom. amort. (5%)	" 92 ^{1/2}	" 96
" convert. (6%)	" 98 ^{1/2}	" 99
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	" 32	" 33
Credit fonc. ruralu (7%)	" 104 ^{3/4}	" —
" " " (5%)	" 92 ^{3/4}	" —
" " urbanu (7%)	" 101 ^{3/4}	" 102
" " " (6%)	" 98	" 98
" " " (5%)	" 88 ^{7/8}	" 88
Banca națională a României	" 1447	" —
Ac. de asig. Dacia-Rom	" 378	" —
" " " Națională	" 264	" —
Auru	" 3.20%	" —
Banote austriace contra aur	" 2.09	" 2

Zambach si Gavora.

Fabrica de vestiminte si recuisite bisericesci de ritu latinu si grecu

in Budapesta, strada Vatiului, Văczi utca Nr. 17.

Falonu sêu Odăjdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachinu, prapori. Tôte felurile de stêguri, si pentru societati industriale (si pentru pom-pieri) Coveru pe altariu,

Comande se efectuescu promptu. — Obiectele, cari nu voru conveni, se voru schimbă cu altele.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografia: Ioană Gôtt și fiu Henricu.